

## **A magyar felsőoktatás és kutatás illiberális átalakítása**

### **A Stádium 28 Kör, az Oktatói Hálózat és az Akadémiai Dolgozók Fóruma közös nyilatkozata**

- **Követeljük a közfeladatot ellátó kutatóintézet-hálózat köztestületi autonómiájának helyreállítását és megfelelő állami finanszírozását;**
- **Követeljük a privatizált egyetemek kuratóriumainak az EU szempontjainak megfelelő átalakítását, az egyetemfenntartó alapítványok és kuratóriumok jogállásának és jogkörének olyan újraszabályozását, amely megfelel az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az egyetemi autonómia normáinak;**
- **Követeljük az alkotmányos szabadságjogok és a civil társadalom védelmét, a sajtószabadság helyreállítását.**

Az illiberális rendszer nem tűri az autonómia semmilyen formáját, így az akadémiai önrendelkezést és szabadságot is ellehetetleníti. Az alapítványi formába kényszerített egyetemek kuratóriumainak összetétele miatt a diákok kirekesztődnek az európai felsőoktatási vérkeringésből, az egyetemi oktatók pedig az EU által finanszírozott tudományos kutatásokból. A köztestületi státuszú Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézet-hálózatának elcsatolása és a „HUN-REN törvény” a kutatói közösség súlyos érdeksérelmét és az akadémiai szabadság korlátozását vetíti előre. Komoly veszély, hogy a volt MTA-intézetek kutatói számára ugyanúgy elérhetetlenné válnak az európai uniós kutatási pályázatok, mint a privatizált egyetemeken dolgozó kollégáik számára.

Az MTA 2024. decemberi rendkívüli közgyűlése többségi határozattal javasolta, hogy a HUN-REN törvény hatálybalépését egy évvel halasszák el, ami lehetőséget biztosított volna annak újratárgyalására. Az Akadémia javaslatát azonban az Országgyűlés figyelmen kívül hagyta, és 2024 decemberében elfogadta a törvényt, súlyos károkat okozva a magyar tudománynak.

Nemzeti érdekünk, hogy hazánkban élvonalbeli tudományos kutatásokat művelő új generáció kapjon teret. Ezt gátolja a finanszírozás elégtelensége, a tudomány megbecsültségének hiánya és a kormány értelmiségellenessége. Új tudományos nemzedékek nélkül hosszú távú gazdasági kibontakozás elképzelhetetlen, és a bizonyított tudáson alapuló társadalom, végső soron hazánk boldogulása az egyre távolodó jövőbe tolódik.

BUDAPEST, 2025. május 17.